

แนวทางการพิจารณาหน่วยงานและการแบ่งส่วนราชการระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 1/2546 วันที่ 7 สิงหาคม 2546 (คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่แทน) ได้มีมติให้ความเห็นชอบต่อแนวทางการพิจารณาหน่วยงานและการแบ่งส่วนราชการระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

คณะ (Faculty) หมายถึง หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่สอนหลักสูตรปริญญาและให้ปริญญาได้ มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิต การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสาขาวิชา การวิจัย การให้บริการวิชาการ และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบางแห่งจะใช้คำว่า สำนักวิชา หรือสาขาวิชาเทียบเคียงได้กับคณะวิชา

มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. มีเหตุผลความจำเป็นทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้การศึกษาวิชาพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์
2. มีการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาขาดแคลน
3. มีความพร้อม หรือ มีแผนการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร โดยเฉพาะอาจารย์ อาคารสถานที่ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่ชัดเจน
4. คณะที่ตั้งใหม่ในระยะเริ่มแรกอาจไม่มีการแบ่งเป็นภาควิชา (ยกเว้นบางสาขาวิชา) แต่ให้มีหน่วยบริหารงานรวมทั้งสำนักงานเลขานุการ
5. ไม่ซ้ำซ้อนกับคณะที่มีอยู่แล้ว

สถาบัน (Institute) หมายถึง หน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเป็นหน่วยงานที่ไม่ประสาทปริญญา แต่สามารถสนับสนุนการเรียนการสอน มีหน้าที่หลักในการประสานงานด้านการวิจัย การทำวิจัยสหสาขาวิชา เป็นกลไกในการบุกเบิกวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และบัณฑิตศึกษา รวมทั้งเป็นแหล่งสร้างสมและบริการความรู้ ข้อมูล และบุคลากร ที่มีประสพการณ์แก่สังคม

มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. มีหน้าที่หลักหรือผลการดำเนินงานจะสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย ของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรม/หรือการผลิตและพัฒนา
2. มีแผนการดำเนินงานด้านการหาเงินรายได้จากแหล่งสนับสนุนจากภายนอกอย่างชัดเจน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาเร่งด่วนของประเทศ ซึ่งในการดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากสาขาวิชาต่าง ๆ มีลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา
4. มีแผนการเตรียมและจัดหาบุคลากรอย่างชัดเจน

สำนัก (Center, Office, Bureau) หมายถึง หน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเป็น หน่วยงานที่ไม่ประสาทปริญญา มีหน้าที่หลักในการสนับสนุนวิชาการ การบริหารจัดการและการ บริการทางการศึกษา

มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานวิชาการของ หน่วยงานในมหาวิทยาลัย
2. ให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย หน่วยงานภายนอก ร่วมมือ กับหน่วยงานอื่น ประชาชนทั่วไป และบริการข้อมูลข่าวสารวิชาการ
3. ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่มีอยู่แล้ว
4. มีแผนการเตรียมและจัดหาบุคลากรอย่างชัดเจน

ศูนย์ (Center) หมายถึง หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือภาควิชา เป็นหน่วยงานไม่ประสาทปริญญา มีหน้าที่หลักคือ การประสานงานวิจัย การวิจัย การให้บริการ ด้านอุปกรณ์ สถานที่ หรือบริการวิชาการ การปฏิบัติการเฉพาะเรื่อง โดยมุ่งเสริมและสนับสนุน การปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานนั้น

มีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. เป็นหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการให้บริการ การปฏิบัติการเฉพาะเรื่อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานในมหาวิทยาลัย เช่น ศูนย์เครื่องมือ วิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา เป็นต้น
2. เป็นหน่วยงานกลางรวบรวมการให้บริการและการประสานงานทางวิชาการของ มหาวิทยาลัยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารและใช้ทรัพยากร อย่างประหยัด
3. ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว
4. มีแผนการเตรียมและจัดหาบุคลากรอย่างชัดเจน

วิทยาลัย (College) หมายถึง หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ สามารถให้ ปริญญาในบางสาขาวิชาที่มีลักษณะเฉพาะทางได้ มีหน้าที่หลัก คือ การจัดการเรียนการสอนในบาง สาขาวิชา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา และการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมของชาติ

มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. ดำเนินการจัดการเรียนการสอน บางสาขาหรือเฉพาะทาง มีลักษณะเพิ่มทักษะ พิเศษ หรือเป็นพหุวิทยาการและมีกิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ การวิจัยและการ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
2. ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย
3. มีแผนแม่บทและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน
4. มีความพร้อม หรือ มีแผนการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่ชัดเจน

บัณฑิตวิทยาลัย (Graduate School) หมายถึง หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ มีหน้าที่หลักทางด้านประสานงานและให้ความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา รักษามาตรฐานระดับบัณฑิตศึกษา และอาจจัดหลักสูตรสหสาขาวิชา ตลอดจนทำหน้าที่จัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการจัดการศึกษา และแสวงหาทุนจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดการศึกษา และแสวงหาทุนจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อส่งเสริมการวิจัย

มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. จะต้องมีการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ไม่น้อยกว่า 6 หลักสูตรกระจายอยู่ในคณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่การเรียนการสอน และดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี
2. มีความพร้อมหรือมีแผนการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่และทรัพยากรอื่น ๆ แล้ว